

Sygn. akt I C 1202/15

# WYROK

**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 11 lutego 2016r.

**Sąd Rejonowy w Gdyni, Wydział I Cywilny**

w składzie

Przewodniczący: SSR Adrianna Gołuńska-Łupina

Protokolant: st. sek. sąd. I. G.

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2016r. w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa M. L.

przeciwko A. W.

o ustalenie

ustala, iż powódka M. L. nabyła z dniem 06 marca 2010 roku prawo własności pojazdu marki V. (...) rok produkcji 2001 o numerze silnika (...) numerze VIN (...) ( numerze pierwotnym VIN (...));

Sygnatura akt: I C 1202/15

## UZASADNIENIE

Powódka M. L. wniosła pozew przeciwko A. W. domagając się ustalenia, że powódka jest właścicielką samochodu osobowego marki V. (...), nr identyfikacyjny (...), nr silnika (...), rok produkcji 2001r., który nabyła w dniu 6 marca 2010r. od pozwanego.

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, iż w dniu 6 marca 2010r. kupiła od pozwanego ww. samochód, a w dniu 7 kwietnia 2010r. Starosta (...) wydał decyzję o jego rejestracji. W dniu 1 lipca 2013r. funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Z. zabezpieczyli przedmiotowy pojazd, który wedle informacji Policji figurował w Systemie Informacyjnym Schengen jako utracony w wyniku przestępstwa popełnionego na terytorium W.. W wyniku przeprowadzonego postępowania ustalono, że wskazany powyżej nr identyfikacyjny nadwozia nie został wykonany w sposób fabryczny, a pierwotnym numerem był nr (...). W toku postępowania ustalono, że pojazd o takim numerze nie jest poszukiwany jako utracony. W dniu 2 sierpnia 2013r. pojazd został oddany powódce na przechowanie. W dniu 17 października 2013r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze wydał postanowienie o wszczęciu śledztwa ws. przerobienia w okresie od 2001r. do 2010r. w nieustalonym miejscu znaków identyfikacyjnych w przedmiotowym pojeździe. W toku tego postępowania ustalono m.in., że pojazdy o wskazanych wyżej nr nadwozia nie są na obszarze strefy S. poszukiwane jako utracone w wyniku przestępstwa i wobec nieustalenia sprawcy przestępstwa w dniu 20 grudnia 2013r. śledztwo zostało umorzone. Decyzją z dnia 17 czerwca 2014r. Starosta (...) uchylił decyzję w sprawie rejestracji pojazdu i odmówił jego rejestracji do czasu uzyskania prawomocnego wyroku sądu ustalającego prawo własności pojazdu. Powódka wskazała, że nabywając własność pojazdu działała w dobrej wierze, gdyż pojazd posiadał wiarygodne dokumenty w postaci dowodu rejestracyjnego i karty pojazdu, a zewnętrzne oględziny nie budziły żadnych zastrzeżeń. Interes prawny powódki polega na zapewnieniu jej jako właścicielowi ruchomości możliwości zarejestrowania tego pojazdu.

(pozew k. 3-6)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie pozwany podniósł, iż nabył sporny pojazd w dobrej wierze, a ogłoszenie o sprzedaży odnalazł w serwisie allegro.pl. W czasie oględzin pojazdu nie wzbudzał on żadnych zastrzeżeń wizualnych oraz posiadał dokumenty tj. kartę pojazdu i dowód rejestracyjny. Strony ustaliły cenę na kwotę 25.000 zł, przy czym pozwany uiścił na rzecz zbywcy kwotę 15.000 zł oraz w rozliczeniu pozostawił swój samochód marki O. (...). Zbywcy nie wspominali o pochodzeniu auta. W dniu 23 października 2009r. pozwany udał się na stację diagnostyczną w G. – O., gdzie ustalono, że pojazd jest sprawny. Pozwany używał przedmiotowy pojazd przez okres około pół roku, po czym podjął decyzję o jego sprzedaży i zamieścił ogłoszenie na portalu allegro.pl, na które odpowiedziała powódka. Po oględzinach pojazdu powódka uiściła na rzecz pozwanego kwotę 16.500 zł. Pozwany podniósł, iż dołożył należytej staranności przy nabyciu przedmiotowego pojazdu, została zawarta umowa, a pojazd przeszedł oględziny samego pozwanego jak i w stacji diagnostycznej w G..

(odpowiedź na pozew k. 28-34)

**Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu 22 października 2009r. pomiędzy E. K. jako sprzedającą a A. W. jako kupującym doszło do zawarcia umowy sprzedaży samochodu marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), rok produkcji 2001, nr VIN (...) za cenę 15.000 zł. W dniu 23 października 2009r. pozwany dokonał zarejestrowania pojazdu. Po raz pierwszy pojazd został zarejestrowany w Polsce w 2004r.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o umowę sprzedaży z dnia 22 października 2009r. k. 35, przesłuchanie pozwanego A. W. płyta CD k. 85, dowód rejestracyjny 18-19)

Na mocy umowy sprzedaży zawartej w dniu 6 marca 2010r. pozwany A. W. sprzedał powódce M. L. samochód marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), nr VIN (...), nr silnika (...), rok produkcji 2001 za cenę 16.500 zł.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o umowę z dnia 6 marca 2010r. k. 7-8)

Przed zakupem pojazdu znajomi powódki G. D., M. D. i mechanik samochodowy T. G. oglądali przedmiotowy pojazd, sprawdzili jego stan techniczny, sprawdzili zgodność numerów pojazdu z okazanymi dokumentami i udali się na jazdę próbną. Powyższe czynności nie wzbudziły w nich żadnych wątpliwości.

(dowód: zeznania świadka G. D. płyta CD k. 85, zeznania świadka M. D. płyta CD k. 85, zeznania świadka T. G. płyta CD k. 85, przesłuchanie powódki M. L. płyta CD k. 85)

Decyzją z dnia 7 kwietnia 2010 r. Starosta (...) dokonał rejestracji samochodu marki V. (...) o numerze VIN (...).

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o decyzję z dnia 7 kwietnia 2010r. k. 9)

W dniu 1 lipca 2013r. funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Z. udali się do miejsca zamieszkania powódki i poinformowali ją, iż z poczynionych ustaleń wynika, że pojazd najprawdopodobniej pochodzi z przestępstwa i został utracony na terenie W., a następnie dokonali jego zabezpieczenia w celach procesowych.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o: notatkę urzędową z dnia 1 lipca 2013r. k. 4 akt K. Miejskiej Policji w Z. D-810/13, protokół zatrzymania rzeczy k. 5 tamże)

Postanowieniem z dnia 3 lipca 2013r. Komenda Miejska Policji w Z. wszczęła dochodzenie w sprawie o przestępstwo określone w art. 291 § 1 k.k. Postanowieniem z dnia 9 lipca 2013r. prokurator Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze zatwierdził zatrzymanie pojazdu. W wyniku badań mechanicznych ujawniono, że pierwotny nr identyfikacyjny

pojazdu VIN to (...). W toku postępowania ustalono, że pojazd o takim numerze nie jest poszukiwany jako utracony w wyniku przestępstwa na obszarze strefy S.. W dniu 2 sierpnia 2013r. pojazd został powódce oddany na przechowanie. Postanowieniem z dnia 3 września 2013r. umorzono dochodzenie wobec stwierdzenia, że czynu nie popełniono.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o postanowienie o wszczęciu dochodzenia z dnia 3 lipca 2013r. k. 18 akt K. Miejskiej Policji w Z. D-810/13, postanowienie o zatwierdzeniu zatrzymania rzeczy k. 32 tamże, opinia biegłego k. 36-38 tamże, notatka urzędowa k. 39 tamże, protokół k. 43-44 tamże, postanowienie z dnia 3 września 2013r. k. 52-53 tamże)

Na mocy decyzji z dnia 17 czerwca 2014r. Starosta (...) uchylił decyzję z dnia 7 kwietnia 2010r. w sprawie rejestracji ww. pojazdu i odmówił rejestracji do czasu uzyskania prawomocnego orzeczenia ustalającego prawo własności pojazdu.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o decyzję z dnia 17 czerwca 2014r. k. 16-17)

### **Sąd zważył, co następuje:**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci dowodów z dokumentów urzędowych i prywatnych, dowodów z przesłuchania stron oraz dowodów z zeznań świadków G. D., M. D. i T. G..

W ocenie Sądu orzekającego brak było jakichkolwiek podstaw do odmowy ww. dokumentom wiarygodności i mocy dowodowej, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, prawdziwości twierdzeń w nich zawartych, ani też nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi pismami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania świadków oraz stron. W ocenie Sądu zeznania wszystkich wymienionych powyżej osób były szczere, spójne i konsekwentne, nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do w świetle zasad doświadczenia życiowego czy logicznego rozumowania.

Podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy art. 189 k.p.c. oraz art. 169 § 1 k.c. Zgodnie z treścią art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Interes prawny stanowi merytoryczną przesłankę powództwa o ustalenie, która decyduje o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda, że wymieniony w powództwie stosunek prawny lub prawo istnieje lub nie istnieje. Stanowi zatem przesłankę dopuszczalności powództwa. Stanowisko, według którego dopuszczalność powództwa o ustalenie zależy od interesu prawnego, istniejącego w chwili wyrokowania, jest w judykaturze utrwalone (por.: orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1996 r., III CZP 115/96, OSNC 1997/4/39). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, iż interes prawny istnieje tylko wtedy, gdy powód potrzebie ochrony prawnej swej sfery prawnej uczynić może zadość przez samo ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości, choć zawsze konieczna jest ocena istnienia interesu prawnego do wytoczenia tego powództwa na tle okoliczności faktycznych konkretnej sprawy (por.: wyrok SA w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2007 r., III AUa 1518/05, LEX nr 257445). Wskazać też należy na utrwalony w orzecznictwie i doktrynie pogląd, iż interes prawny uzasadniający wniesienie powództwa o ustalenie nie zachodzi wówczas, gdy możliwe jest w istniejącej sytuacji powództwo o świadczenie (por.: orz. SN z dnia 13 kwietnia 1965r. II CR 266/64, OSPiKA 1066/6-8/166) lub gdy zainteresowany może na innej drodze osiągnąć w pełni ochronę swoich praw (tak m. in.: wyrok SN z dnia 22 listopada 2002r, IV CKN 1519/00, LEX nr 78333, por. też: wyrok SN z dnia 6 czerwca 1997 r., II CKN 201/97, M. Prawn. 1998/2/3, wyrok SN z dnia 21 stycznia 1998 r., II CKN 572/97, wyrok SN z dnia 29 marca 2001 r., I PKN 333/00, Prok. i Pr. 2002/2/43). W niniejszej sprawie bez wątpienia powódka posiada interes prawny w ustaleniu prawa własności przedmiotowej ruchomości. Z przedłożonych dokumentów wynika, iż decyzją z dnia 17 czerwca 2014r. Starosta (...) odmówił rejestracji pojazdu marki V. (...) do czasu uzyskania prawomocnego orzeczenia ustalającego prawo własności pojazdu. W przypadku zakwestionowania na drodze administracyjnej dowodu własności pojazdu, powódce pozostaje wyłącznie możliwość potwierdzenia jej prawa na drodze sądowej. W orzecznictwie podnosi się bowiem, że w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym dotyczącym

rejestracji pojazdu samochodowego, organ administracyjny ani sąd administracyjny nie są właściwe do ustalenia na podstawie art. 169 kodeksu cywilnego uzyskania prawa własności pojazdu samochodowego, nabytego od osoby nieuprawnionej; ustalenie to należy do sądów powszechnych (art. 189 k.p.c.) (por. wyrok SN z dnia z dnia 29 marca 1995 r. III ARN 5/95 OSNP 1995/19/236). Powódka nie ma możliwości dokonania rejestracji pojazdu bez wcześniejszego uzyskania niepodważalnego dowodu własności. W związku z tym w sferze prawnej powódki istnieje stan niepewności i tylko zapadłe w niniejszej sprawie rozstrzygnięcie definitywnie wyeliminuje tę niepewność.

Wskazać należy, iż co prawda, pomiędzy stronami niniejszego procesu nie ma sporu o własność, gdyż pozwany twierdzi, że zbył ww. samochód będąc jego właścicielem, a tym samym skutecznie przeniósł jego własność na powódkę, niemniej jak wskazuje się w orzecznictwie w procesie o ustalenie własności samochodu nabytego od osoby nieuprawnionej, pozwany - zbywca jest legitymowany biernie, nawet jeżeli nie neguje prawa nabywcy. Wyjątkowość tego stanowiska nie łamie reguły ogólnej w kwestii oceny zachowania się w procesie o ustalenie na gruncie stosowania art. 189 k.p.c. (por. wyrok SN z dnia 11 marca 1998 r., II CKN 613/97 LEX nr 286775). Utrwalona linia rzecznictwa odmawia organom administracyjnym i samorządowym legitymacji biernej w procesach o ustalenie własności samochodu nabytego od osoby nieuprawnionej. Gdyby tej legitymacji odmówić także zbywcy, który nie kwestionuje prawa nabywcy, to wówczas nabywca stawałby w sytuacji praktycznie niemożliwej do pokonania w zabiegach o rejestrację nabytego pojazdu od osoby nieuprawnionej. Dlatego też judykatura przyznaje legitymację bierną również zbywcy, który nie kwestionuje prawa własności powoda.

Zgodnie z treścią art. 169 § 1 k.c. jeżeli osoba nieuprawniona do rozporządzenia rzeczą ruchomą zbywa rzecz i wydaje ją nabywcy, nabywca uzyskuje własność z chwilą objęcia rzeczy w posiadanie, chyba że działa w złej wierze. Jak wskazuje się w doktrynie możliwość umownego nabycia własności od osoby nieuprawnionej do rozporządzenia rzeczą uzależniona jest to od spełnienia następujących przesłanek: pozostawania nabywcy w dobrej wierze, władania rzeczą przez zbywcę i wydania ruchomości nabywcy. W realiach niniejszej sprawy nie ulega żadnej wątpliwości, że zbywca władał przedmiotowym autem oraz, że nastąpiło przeniesienie posiadania rzeczy. Okoliczność ta wynika z zeznań stron i świadków. Co do dobrej wiary nabywcy, to jak podnosi się w orzecznictwie w dobrej wierze w rozumieniu art. 169 k.c. jest taki nabywca, który jest przekonany, że nabywa prawo własności od osoby uprawnionej, przy czym to jego przekonanie jest usprawiedliwione konkretnymi okolicznościami. Oznacza to, że dobrą wiarę wyłącza niedołożenie należytej staranności w celu zbadania, czy zbywca jest rzeczywiście osobą uprawnioną do rozporządzenia zbywaną rzeczą. Nabywca nie ma oczywiście obowiązku przeprowadzania z reguły odpowiednich badań, ale powinien je przedsięwziąć, gdy szczególne okoliczności nasuwają co do uprawnień zbywcy wątpliwości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 1983r., I CR 362/83, LEX nr 8577, podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1997r., III CKN 114/97, LEX nr 308871). Zważyć należy, iż zgodnie z przepisem art. 7 k.c. jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Przenosząc powyższe rozważania na kanwę niniejszej sprawy wskazać należy, że w toku niniejszego postępowania w żaden sposób nie obalono domniemania dobrej wiary powódki. Przede wszystkim należy zauważyć, iż przed nabyciem pojazdu znajomi powódki G. D., M. D. i mechanik samochodowy T. G. oglądali przedmiotowy pojazd i sprawdzili zgodność numerów identyfikacyjnych pojazdu z numerami widniejącymi w dowodzie rejestracyjnym oraz karcie pojazdu. Oględziny pojazdu oraz sprawdzenie dokumentów nie wzbudziło żadnych wątpliwości co do uprawnień zbywcy czy też pochodzenia pojazdu. Nadto, należy podkreślić, że przedmiotowy pojazd został zarejestrowany na terenie RP już w 2004r., a zbywca był jego kolejnym właścicielem. Zwrócić przy tym należy uwagę, że fakt przerobienia numeru VIN i pierwotny numer identyfikacyjny nadwozia ujawniły dopiero badania mechanoskopijne, zatem stwierdzić należy, iż nabywczyni nie miała w chwili dokonania zakupu pojazdu możliwości ustalenia tegoż numeru przy dochowaniu należytej staranności. Zważyć należy, iż wobec przebiegu postępowania prowadzonego przez Komendę Miejską Policji w Z. brak jest podstaw do stwierdzenia, że przedmiotowe auto zostało utracone przez poprzedniego właściciela w wyniku kradzieży, albowiem postępowanie w sprawie popełnienia przestępstwa paserstwa zostało umorzone. W tych okolicznościach uznać należało, iż powódka dochowała należytej staranności przy zawieraniu umowy sprzedaży, jak również, iż brak było przesłanek, które wskazywałyby na brak uprawnienia pozwanego do rozporządzenia rzeczą. Podkreślić również należy, iż przedmiotowy samochód został wydany powódce z dniem zawarcia umowy sprzedaży, a więc została spełniona również druga przesłanka, o jakiej mowa w przepisie art. 169 § 1 k.c. Z uwagi zatem na

powyższe uznać należało, iż prawo własności przedmiotowego samochodu marki V. (...) przeszło na powódkę z chwilą przeniesienia posiadania tj. z dniem 6 marca 2010r.

Mając na uwadze powyższe – na mocy art. 189 k.p.c. w zw. z art. 169 § 1 k.c. – Sąd ustalił, iż powódka M. L. nabyła z dniem 6 marca 2010r. prawo własności pojazdu marki V. (...), rok produkcji 2001, nr silnika (...), nr VIN (...) (nr pierwotny VIN (...)).